

Megjelen minden vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre	4 frt.
Félévre	2 frt.
Negyedévre	1 frt.
Egyes szám ára	8 kr.

SZERKESZTŐSÉG:

Hubacsék Pál ügyvéd irodájában, hova a lap szellemi részét illető közlemények és pénzküldemények is intézendők.

MINDSZENT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

HIRDETÉSEKRE NEZVE

a lap hátulsó (4-ik) oldala 20 helyre van beosztva. Egy hely ára 90 kr. Kincstár bélyegilleték külön 30 kr. A szerkesztőségen kívül elfogad előfizetéseket és hirdetéseket a helybeli könyvnyomda is.

NYILTTÉRBE

minden egyes sor közlése 15 kr. Bérmentelen levelek csak ismert kezektől fogadtnak el. Kéziratok vissza nem adtnak.

Felelősség.

A minden közfoglalkozás nélküli magán egyénnek, de még inkább a köz- vagy magántisztviselőnek, ha kötelességét átérzi, teljes tudatával kell bírnia a felelősségnek, mely őt tetteinek következményeképpen kíséri. Csak hogy nálunk az alárendeltségi viszonyban lévők tartoznak csak, — úgy látszik — igazi felelősséggel és megtörténik sokszor, hogy a felsőbb hatóság a felelősség alkalmazásával, nagyon szeszélyesen bánik el: mint valami játszó labdát tekint, s gyermekek módjára dobálódik vele.

Minden foglalkozással együtt jár a felelősség, de ennek legveszedelmesebb faja az adózás terén merül föl, ami leginkább abban nyilvánul, hogy az állítólag mulasztást elkövető tisztviselő terhére állami adóvégrehajtók alkalmazatnak.

A felelősség illetően alkalmazásához az utóbbi években már többször volt szerencsénk, bár őszintén s minden öndicsekvés nélkül elmondhatjuk, hogy Csongrádmegye és ebben Mindszent község, egyike az ország legjobb adófizető megyéjének és községének. A tavalyi silány esztendőben is, amidőn is a gazdasági válság mellett az ipar- és kereskedelem is elmaradhatatlanul pangott: Mindszent község az egyenes állami adó terén oly eredményt mutatott föl, amelylyel mindenki meglehet elégedve: mert nemcsak az 1886. évi előírás folyt be egészen, de az 1885-ik évről fenmaradt hátralék is 973 frt 67 $\frac{1}{2}$ krral apadt.

TÁRCZA.

Visszapillantás az 1848-49-ik évi szabadságharc némely mozzanataira.

(Folytatás.)

Nem akarta még ekkor letenni fegyverét, mert hadvezéri tehetségére, melyen bármily csekély csorbát sem tűrt volna meg a fél világért sem, büszke volt. Az ily korai fegyverlerakás ténye által pedig hadvezéri hírneve fényében csökkent volna. Hogy pedig a tiszafüredi átvonulás lehetőségét ki nem aknázza, oka abban keresendő, hogy a kormánynak, kivált pedig az általa annyira gyűlölt Kossuth rendeleteinek alá ne kelljen magát vetnie, mire elég világot vet az is, hogy már nem is az ország kormánya által kinevezett, hanem tisztikara által választott hadvezérnek nevezése és irása magát.

Igy tönk Görgy akkor, midőn minden hasztalanul elfecsérelt percet a nemzet szabadságával kellett megfizetni. A helyett, hogy a többi hadtest vezéreinkkel, a kormány és haditanácsok kívánsága szerint összhangzólag működött volna, elszakadt a kormánytól és saját kezére dolgozott.

De végtére is, elfogyván készlete és seregét saját erejével tovább fön nem tarthatván, érintkezésbe tette magát ismét a kormánnyal, de csak azért, hogy ne kelljen még fegyverét letenni az oroszok előtt, mert — mint föntebb mondtam — azt vélte, hogy a korai fegyverlerakás ténye hadvezéri tehetségére homályt vetne. De hogy egyáltalában nem volt idegen a fegyverlerakástól, igazolja azt az, hogy az őt

Ha ilyen volt az adózási viszony az egyenes adó terén, és mint tudjuk, ilyen volt a községi adó terén is; akkor föl kell tételeznünk, hogy hasonló jó eredmény volt elérve a bélyeg- és jogilletékek körül is: amely nép pontosan megfizeti adóját, bizonyára hajlandó megfizetni illeték tartozását is.

Ámde, ha minden hivatalos ténykedést, arany igazságnak tekinthetnénk, ha a felsőbb hivatalos közegek egyáltalában soha nem tévedhetnének: föltevésünkben már eleve is csalódtunk volna, mert Csongrádmegye közigazgatási-bizottsága a f. évi február hó 12-én 197/1887. sz. a. hozott határozatával — mindenesetre az adófelügyelő referálása és informatója alapján, a vármegye több községe, így Szentes, Csongrád, Mindszent, Szegvár, Csany Sándorfalva és Algyő községek, illetve az adó- és illetékek behajtásáért felelős tisztviselői ellen a felelősség alkalmazását kimondotta, ha 15 nap alatt a mulasztást nem pótolják, ami a határozat szerint abban a rettenetes dologban kulminál, hogy például Mindszent háromezer néhány száz forint illetékekkel van hátralékban, s állítólag olyanoknál, akiktől az könnyű szerrel be is hajtható volna.

Más községekről nem szólnunk, a magunkéról, különösen a könnyen behajthatóságot alaposan kétségbe vonjuk s a nélkül, hogy a mostani kezelő tiszték pontosságát és lelkiismeretességét csak a legkevésbé is kifogásolni akarnók, annyit még

üldöző orosz hadsereg parancsnokával számtalanszor alkudozásokba bocsátkozott, sőt egy ízben a békeföltételek is közöltettek az oroszok részéről, mi hogy el nem fogadtatott nem annyira Görgy mult, mint inkább tisztikarán, mely nem romlott meg annyira, hogy a nemzeti ügytől hűtlenül elállt volna, az pedig határozottan ellenezte a fegyverletételt. Görgy tehát ennek következtében nem látta egészen célszerűnek az oroszok részéről ajánlott békeföltételek elfogadását.

Az alkudozásokat pedig annál inkább gáncsolandó Görgy, mert ezt a kormány tudta és beleegyezése nélkül indította meg, még pedig akkor, midőn serege teljes biztonságban volt és könnyen levezethette a többi seregekhez.

Görgynek ezen működése és az, hogy az orosz vezérekkel több ízben ajándékot váltott, méltán azon gyanura adott alkalmat, hogy Görgy keblében már ekkor erős elhatározássá vált a haza ügyének cserben hagyása, s mielőbb csak föltevés, csak gyanítás vala: most már hitté vált azokban, kik a haza ügyeit közelebbről ismerték. De nem volt már ekkor mód eltávolítani őt a sereg éléről.

Midőn Görgy elvonult Komárom alól, a császári hadak akadálytalanul folytathatták utjokat fővárosunk felé, hol Haynau július 19-ike óta tartá főhadiszállását. Az országgyűlés és a kormány pedig Szegedre tette át székhelyét. De itt sem maradhatott soká és kényszerült Aradra menni, mert ujonc kevés számu és jobbadán csak kaszával fegyverzett seregünk ilyenre volt bizva az osztrák hadsereg föltartóztatása Szeged felé

is ki kell jelentenünk, hogy a multak bünei következtében az egész illeték kezelés nem teljesen megbízható.

Egyébiránt 3000 frt illeték-hátralék 9 tized részben ez is a rég mult időkből, nem oly roppant összeg, a miért a felelősséget alkalmazni kellene, főképen most, a midőn a közigazgatási bizottság is nagyon jól tudhatja, hogy ez a minden kereset nélküli időszak, a midőn a nép tulnyomó része, már nyári és őszi keresményét felémésztette és új még nincs: egyáltalán nem alkalmas még az adéprés alkalmazására sem. Ma úgy állunk, hogy a végrehajtót azzal fogadja a közönség, hogy kenyeret kér tőle s legfőlebb ruhátlan, beteg gyermekét ajánlja zálogul.

Ily viszonyok között a közigazgatási bizottság eljárását nagyon fölületesnek találjuk, és sajnáljuk, hogy az adófelügyelőnek oly könnyen felült, mert ha komolyan utána néz a dolognak, rögtön meggyőződhet róla, hogy a kimutatott illeték hátralék 9 tized részben be sem hajtható, vagy pedig olyan, hogy más vidékeken lakó egyéneket terhel, vagy végre birtokon belüli joggal foganatosított felfolyamodás folytán a végrehajtás utján való behajtás nem alkalmazható.

Jövöre több alaposágot és ovatosságot óhajtunk és kérünk a közigazgatási bizottságtól: alaptalanul ne zaklassa a különben is már eléggé zaklatva lévő adózó polgárokat.

való haladásában ellent nem állhatott a sokkal nagyobb számu és harcdezt osztrák hadaknak.

A kormánynak célja volt egy elhatározó csapást mérni az osztrákokra, mely célból 38—40 ezer emberből álló hadsereget koncentrált Szeged környékén, mely hadsereg vezérévé Dembinszky neveztetett ki.

A hadi terv pedig az volt, hogy miután a Szegednél összevont hadseregünk jóval nagyobb volt, mint az osztrákoké, tehát Kistelek környékén döntő ütközetet vívassék. Azon esetben pedig, ha az ütközetben az osztrákok győznének, mi a legkevésbé valószínűséggel sem birt, hadaink Aradra vonuljanak vissza, Görgy is ide parancsoltatván le. Itt akarta a kormány összes hadseregünket egyesíteni.

De, mint nagy történészünk Horváth Mihály megjegyzi: „A hadvezéri hírnevét, hajdan hazájában is merő visszavonulások által nyert Dembinszky, a győzelem ily sikerrel biztató esélyeinek fölhasználását is nagy vakmerőségnek tartá.” Dembinszky tehát nem fogadta el az ütközetet, hanem visszavonult a Tisza mögé; de nem a kormány kívánsága szerint Aradra, hanem Temesvár felé. Dembinszkynek ezen ténye nem kis stratégiai baklövés volt, mi által a győzelem minden eshetőségét földadta, megsemmisítette a sikeres ellentállás reményét az egyesült osztrák-orosz hadak ellenében, melyek mindig szorosabbra fonák a gyűrűt hadseregünk körül, hogy egy alkalmas pillanatban ölelésükkel agyonszorithassák.

(Folyt. köv.)

Az új községi törvény.

(Folytatás.)

E fontos intézkedések, melyek különben igen mélyen belenyulnak a községek önrendelkezési jogába s nem csak a kis- és nagy községekkel szemben, de a rendezett tanácsú városok ellen is alkalmazhatók, egészen újak, a régi törvényben még csak megközelítő intézkedés sem fordult elő. Nem kevésbé fontos és nem kevésbé új a következő 117. §., mely a pénzügyi zavarokba s ez által a vagyonbukás szélére jutott községekre nézve fölhatalmazza az alispánt, hogy a községi vagyonkezelést zárlat alá helyezesse, bármely oknál fogva állottak is be a pénzügyi kalamitások és akár kéri azt a község önmaga, akár nem. E tekintetben azonban az alispán a tiszti ügyészt előbb megkérdezni köteles és a zárlat alá helyezés meghatározott időtartamu lehet. A zárlat alá helyezés jogával jár, az alispán részére a zárgondnok kinevezésének joga is. A zárlatról, mely a birói zárlat joghatályával bir; az illető bíróságok, az alispán által értesítendő.

Egyébiránt a községi vagyon kezelésére nézve az új törvény is, a réginek megfelelőleg a haszonbérbeadást állapítja meg, kimondván a 120. §-ban, hogy a községi vagyon bérbeadása rendszerint csak nyilvános árverés útján eszközölhető, amelyre nézve a módokat és a kikiáltási árat a képviselő-testület állapítja meg; ugyanaz hagyja helyben az árverést is. Ha azonban a nyilvános árverés sikerre nem vezetne, vagy a község érdeke kivételesen a magánuton való egyezkedést javallaná: a vagyon szabad kézből is kiadható, de az erre vonatkozó szerződés, csak a törvényhatóság jóváhagyása után válik a községre kötelezővé.

A 121. §. értelmében a községi tőkepenzkek hasznosítására nézve ugyanazon szabályok tartandók meg, amelyek az árvapénzek elhelyezésére nézve fenállanak.

Az ismertetés folyamán kihagyott 118. és 119. §§-okat azért hagytuk el, mert azok a mi viszonyainkra egyáltalában nem alkalmazhatók.

A 122. §. szerint a költségvetési előirányzatot a községi előjáróság terjeszti a közgyűlés elé és a 123. §. értelmében ennek magába kell foglalnia a község minden rendes és rendkívüli kiadásait, különös tekintettel azon kiadásokra, melyeknek fedezésére a községet törvény kötelezi és a 124. §-ban foglalt rendelkezéseknél fogva föl kell abba vétetnie a község minden olynemű jövedelmeinek, melyek eddig is községi célokra fordítottak és a megelőző év pénztári maradványának.

A következő 125. §. a költségvetés megállapításának idejét, tárgyalási módját és azzal szemben a községi adófizető polgárok jogait állapítja meg, amidőn kimondja, hogy a költségvetési előirányzat a következő évre mindenkor előre az őszi közgyűlésen vizsgálattik és illetve állapittatik meg; de a tárgyalást megelőzőleg, előre kihirdetendő 15 napra a községhezánál közzszemlére kiteendő és a közgyűlésen a községi adófizető polgárok által netalán beadott észrevételek is fölolvassandók és tárgyalandók. A közgyűlés kisebbségének külön véleménye, ha ilyen beadatik, a jegyzőkönyvhöz csatolandó és a 126. §. értelmében a költségvetés a kisebbségi különvéleménnyel és az egyes adófizető polgárok részéről netalán beadott észrevételekkel együtt terjesztendő a törvényhatósághoz jóváhagyás végett. A most idézett §. ezenfelül még a törvényhatóságnak a költségvetéssel szemben gyakorolható jogait is körülírja, elrendelvén, hogy ha a költségvetés a fentebb körvonalozott föltételeknek megfelel, ha a kiadások a községi vagyon jövedelméből községi adó nélkül fedeztetnek, ha a költségvetés ellen panasz nem emeltetett: azt egyszerűen tudomásul veszi és attól jóváhagyását meg nem tagadhatja. Ellenkező esetben pedig a költségvetést részle-

tesen fölülvizsgálja, attól jóváhagyását meg is tagadhatja, észrevételeit a községgel közli és azt új költségvetés készítésére, illetőleg a már meglévőnek kiigazítására utasíthatja.

Ha a költségvetés kiigazítására utasított község, a kiigazítást megtagadná, úgy ezen község számára a költségvetést azon egy évre hivatalból a törvényhatóság megállapíthatja; fenahagyatván minden esetben a községnek felebezési joga.

(Folyt. köv.)

Népfölkelő tiszti aspiransok figyelmébe.

A népfölkelésről szóló 1886. évi XX. t. c. értelmében a népfölkelők tisztjeit a magyar állampolgárok közül, a honvédelmi miniszter előterjesztésére már béke idején, évről-évre ő felsége a király nevezi ki. A törvény végrehajtása tárgyában kiadott utasítás értelmében tisztekké kinevezhetők oly egyének is, kik katonai kiképzésben még nem részesültek. A tiszti állás elnyeréséért az utasítás 95-ik pontja értelmében, a honvédelmi miniszter által erre vonatkozólag annak idejében kibocsátandó intézkedéseknek megfelelőleg, a népfölkelési járás parancsnokságnál kell bélyegmentes folyamodványval kérelmezni.

Az utasítás ezen intézkedése azonban csak a jövőre szól, a folyó évben mindazok, a kik népfölkelés mozgósítása esetében tiszti minőségben kívánnak alkalmaztatni — saját közigazgatási hatóságuknál előjegyezteshetik magukat.

Ily tiszti aspiransok összeírására már két rendbeli utasítás is volt kibocsátva, de minthogy a jelentkezők és a hivatalból felterjesztett egyének száma oly nagy volt, hogy a honvédelmi miniszterium nem választhatta ki föltétlenül az alkalmasakat, főképp miután a bevallott adatok sem okmányolva, vagy legalább olmányok fölmutatásával igazolva nem voltak: újabb összeírás lett elrendelve, s az ide vonatkozó miniszteri rendelet értelmében, szolgabírói hivatalnak utasításához képest, mindazok, kik tiszti állomás elnyerését óhajtják, saját községük előjáróságánál a folyó hó 16-ik napjáig beárólag tartoznak jelentkezni, és azon alkalommal képzettségüket igazoló okmányaikat fölmutatni.

Egyébiránt bővebb tájékozásul megjegyezzük, hogy a pályázók személyesen vagy írásban a következőket tartoznak előterjeszteni: nevüket, születési évüket, állandó tartózkodási és illetőségi helyüket, végzett iskolákat, polgári állásukat vagy foglalkozásukat, nyelvismeretüket; továbbá tartoznak kijelenteni, hogy a lovassághoz, vagy a gyalogsághoz kívánnak-e alkalmaztatni, hogy a tisztképző tanfolyamot mikor kívánják hallgatni és melyik honvédállomás helyén; végre valamely népfölkelő csapathoz való beosztásra, vagy külön alkalmaztatásra vonatkozó esetleges kérelem. Mindezeket felül a volt katonák részéről fölemlítendő még: a felavatás éve, a legutóbb viselt rangfokozat, a fegyvernem, melynél jelentkező a közös hadseregben, vagy a honvédségben szolgált, a kilépés éve, részt vett-e és mely hadjáratban.

A tisztképző tanfolyamok csak is azok számára lesznek 3—3 heti időtartamra be rendezve, kik katonai kiképzésben eddig nem részesültek.

A gyalogság számára eddig két tanfolyam, a lovasság számára pedig egy van tervezve; az első gyalogsági és a lovassági tanfolyam ápril 12-én, a második gyalogsági tanfolyam május 6-án veszi kezdetét. A kik a tanfolyam hallgatására jelentkeznek, jelentkezésükkor kötelező nyi-

latkozatot kell a tanfolyam vezetőjének személyesen átadniok arról, hogy a tanfolyam tartamára a katonai fegyvereknek magukat alávetik. A tanfolyam hallgatói a kincstár részéről új honvéd legénységi ruházatal, lő és oldalfegyverrel láttatnak el, de az oktatási időn túl, mely naponként 7 órára terjed, polgári ruhájukat is veselhetik. Az egyenruhának saját költségen való beszerzése meg van engedve; de viselése a tanfolyam befejezése után tiltva van.

Csak a tanfolyamnak jó sikerrel való bevégezése képesít a népfölkelési tiszti állásra, mely képesítés az illetők népfölkelési kötelezettségén egész tartamára kiterjed, föltéve, hogy személyükre nézve időközben oly változás nem áll be, melynél fogva a tiszti állásba való kinevezésre egyáltalában igényt nem tarthatnak.

A népfölkelési tisztek behívásuk alkalmával teljes egyenruházattal, fegyverrel és felszereléssel tartoznak bevonulni, mely célból tényleges bevonulásuk alkalmával megfelelő beszerzési átalányban részesíttetnek. Azok, kik ruházat nélkül vonulnak be, kincstári legénységi ruhával fognak ellátatni, a melyet saját költségükön tartoznak átalakíttatni.

Helyi és vegyes hírek.

— **Közgyűlés.** Mint közgyűlési referádánkból olvasóink emlékezhetnek, a képviselő-testület a távirda létesítését elvileg elfogadta, de mielőtt a dolog érdemére nézve határozott volna, felterjesztéssel kívánt élni a közmunka- és közlekedési miniszteriumhoz, hogy mily feltételek mellett volna a távirda községünkbe bevezethető. E felterjesztésre a válasz megérkezett s azt megyénk alispánja lovas futárral küldte ki azon célból, hogy a képviselő-testület sürgősen határozzon a feltételek el- vagy el nem fogadása iránt. E célból lesz a képviselő-testületünknek rendkívüli közgyűlése, s mi alig hisszük, hogy a község megterhelhetésével nem járó feltételeket el nem fogadná. A mi a községtől kívántatik mindössze is az, hogy a felállítás költségeihez 100 frttal járuljon és évenként 350 frt nyers bevételt biztosítson. A mi a fölállítás költségeit illeti, azt már egyes polgárok jóval fölüljegyezték, a nyers bevétel biztosítása pedig teherrel nem jár, mert 350 frt bevétel előreláthatólag lesz.

— **Választás.** A „mindszenti önszegélyző-egylet“ az alakuló gyűlésről elmaradt választást a mult vasárnap délután, Kovács Tóbiás vendéglőjében folytatólag tartott gyűlésen ejtette meg, a mely alkalommal, mint értesültünk, igazgatóvá Tary Endre ügyvéd, aligazgatóvá Schönfeld Márton, a „Schönfeld testvérek“ helybeli cég tagja, pénztárnokká pedig Szilágyi Ferenc lettek megválasztva.

— **Közgyűlési referádát** a képviselő-testületnek mult vasárnap tartott rendes havi közgyűlésről ez uttal nem adunk, miután legnagyobb részben kevésbé lényeges tárgyak nyertek elintézés. Mindössze is e helyen a trachoma-ügyről emlékezhetünk meg, a melyre vonatkozólag, eléggé méltánytalanul kimondta a közgyűlés, hogy ámbár elismerte már a kormány, hogy sikeresen gyógyíttatik és kilátásba helyezi a törvény, hogy ily esetben az ügybuzgó egyének az állampénztárából jutalmazhatók is: a kezelő orvosokat jutalmazásra nem ajánlja. A hátralékos fizetések kiszolgáltatásának kérdése pedig akként nyer elintézés, hogy a váltságügyi bizottság megkerestetni határozottatott, hogy a szükséges összeget előlegezze, utasítatván az előjáróság, hogy az ilykép előlegezett összeget, mihelyest az államsegély megérkezik, a váltság pénztárnak azonnal térítse meg.

— **Osztalék.** A „mindszenti takarékpénztár“ az 1886. évről szőlő tizenegyedik üzletévi zár-

számláját kibocsátotta. Ebből az tűnik ki, hogy az intézet a vizszeszámítást elég helyesen csökkentette, hogy mindennek dacára 4886 frt 77 kr tiszta hasznót ért el; s hogy az igazgatóság a felügyelő bizottsággal egyetemben, részvényenként 3 frt osztalékot hoz javaslatba kiosztani, a mi körül-belül 8% kamatozásnak felel meg.

— **Közmunka.** Községünkben a közmunka váltásági kirovás befejezve lévén, annak adatai nyomán följegyezhetjük, hogy községünkben összeíratott 1310 igaz és 9498 kézinapszám, a mely napszámok után a közmunka váltáság összege 5764 frt 20 krt tesz. Ezzel kapcsolatban mint kuriozumot feljegyezhetjük, hogy Teés községben míg a közmunka megváltás általánosan kötelező nem volt, dacára annak, hogy természetben leszolgálható közmunka is maradt, a közmunkaváltás összege nagyobb volt mint, most, a midőn mindenki tartozik közmunkáját készpénzzel megváltani, s így a természetben leszolgálható közmunka számláján egy napszám sem marad.

— **Lólopás.** A folyó hó 4-én este 7 és 8 óra között, Kardos Katalin h.-m.-vásárhelyi lakostól két darab lovat elloptak. A helybeli csendőrség járőre a folyó 5-én megtartott szegvári országos vásár alkalmával erre figyelmessé tértvén, a nyomozást azonnal megindította és sikerült is neki a tettest Nagy Károly h.-m.-vásárhelyi lakos személyében letartóztatni, akit is a h.-m.-vásárhelyi kir. járásbírósnak átadott. A dologban legnevezetesebb az, hogy Nagy Károlyt, elfogatása alkalmával a tanyai lakosság agyon akarta verni, s csak a csendőrök tapintatos és erélyes fellépésének tulajdonítható, hogy a felbőszült lakosok végre nem hajthatták szándékukat.

— **Unikum.** Ha csakugyan igaz az, a mit Derekegyháza község előljárósága, a szolgabírói hivatalhoz, a közmunka összeírási ügyben hivatalosan a bíró és jegyző aláírásával bejelentett, akkor Derekegyháza községnek, széles ez országban alig ha van párja. Nem kevesebbről van szó, mint arról, hogy miután Derekegyházán a közmunka összeírás alkalmával egyetlen lélek sem lett kézi napszám után felvéve, a szolgabírói hivatal ezt helyesnek el nem ismerhettvén, nevezett község előljáróságát póteljárásra utasította. De oh, minő eredmény: Az előljáróság bejelenti hivatalosan, hogy Derekegyháza községben nincs egyetlen oly egyén sem, a ki kézi napszámmal megróvható volna, mert ott mi denki gazdai hatalom alatt áll. Hát bizony ez egy kissé furcsa eset volna, mert ha jól tudjuk, gazdai hatalom alatt csak a cselédek állanak és így az előljáróság hivatalos jelentése szerint ott mindenki, még a jegyző is csak cseléd volna. No ezt mi nem hisszük el, de úgy tudjuk, a szolgabírói hivatal sem hitte el, még az előljáróságnak sem.

— **Kundmachung.** Nem tudjuk mit akart a honvédelmi miniszterium a népfelkelési tisztektől való jelentkezés tárgyában legutóbb kibocsátott hirdetésményével, hogy azt a tiszta magyar községeknek is több német, mint magyar példányban küldette meg. Így járásunk szolgabírói hivatalához is három hirdetésmény érkezett, a melyek között csak egy találtatott magyar szövegű, a másik kettő ékes német nyelven zengedezik: ott diszelegvén fejen a vezérszó: „Kundmachung.“ Ennek a nem érthető és szerintünk nem is menthető eljárásnak azután a község megterhelhetése a következménye, mert a községeknek kell az egész nyomtatott ivre terjedő hirdetésményt a maguk számára leírni; és ebből kifolyólag késedelemmel is jár a roppant sürgősnek jelzett dolog, mert az egyetlen példány magyar hirdetésménynek kell minden községet külön-külön megjárnia.

— **Áthelyezés.** Stammer János, községünkben is előnyösen ismert egyén, a ki a szolgabírói

hivataltól, hol irnoki minőségben volt alkalmazva, kir. postatisztá lett kinevezve s ezen minőségben legutóbb a szentesi kir. postahivatalnál volt alkalmazva, mint értesülünk, a csongrádi kir. postahivatalhoz helyettes főnökké lett előléptetve és áthelyezve. Őszintén kívánjuk, hogy Stammer ur ezen állásában már legközelebb végleg is megerősíttessék.

— **Háziasszonyaink figyelmébe.** Ha két háziasszony találkozik, biztosra lehet venni, hogy vagy toillettekről, vagy a háztartásról, a főzésről vagy nyalánságokról beszélnek. Természetes, hogy magam sem teszek kivételt és pedig annál kevésbé, mert magam is a magyar háziasszonyok céhéhez tartozom és „egyleti hölgy“ vagyok. Az ily diskurzusoknál azt tapasztaltam, hogy a háziasszonyok nagyobb része azon panaszkodik, hogy nem tudnak oly süteményeket, tortákat szóval nyalánságokat szerezni vagy készíteni, melyek nem mindennapink, hanem finomak, pikánsak, kellemesek és — a mi a fődolog — sokáig tartható. A legtöbb otthon készülő, vagy a cukrászoknál hapható süteményeknek az a hibájuk, hogy vagy nagyon közönségesek, vagy nagyon émelgyősek, el nem tarthatók, vagy rövid idő alatt kőkeménynyé válnak.

Én ez irányban óhajtok tanácsosul szolgálni a tisztelt háziasszonyoknak és néhány oly süteményt, tortát és nyalánságot akarok ajánlani, melyek a legjobbak, aránylag a legolcsóbbak és avval a kitünő tulajdonsággal bírnak, hogy 3—4 hóig eltarthatók.

Nem hiszem, hogy valaki jobb süteményt óhajtana vendégei elé tenni, mint a melyek ő felsége a királyné legmagasabb dicséretét kivívták, ki Pischinger Oskár bécsi gyárosnak az általa készített „Pischinger-torta“ fölött legmagasabb elismerést nyilváníttotta. E tortákat a bécsiek a világ legjobb tortáinak nevezik, és ez elnevezést meg is érdemlik. Izük rendkívül finom, könnyen eltarthatók és így nem csoda, hogy e tortákból másfél év óta körülbelül egy negyed millió küldetett szét és pedig nemcsak Ausztria-Magyarországba, hanem a külföldre, sőt Amerikába is. Egy torta ára nagyságához képest 1 frttől 2 frt 50 krig emelkedik.

Fölötte praktikus és kitünő specialitások még a „Pischinger-fánkok“, melyek reánk: háziasszonyokra nézve valóságos jótéteményt képeznek. A sok veszély és kellemetlenség, mely a fánk készítésével jár, melyek még gyakran el is romlanak és el nem tarthatók, ezental megszűnik. Legokosabb egyszerűen 100 Pischinger-fánkot rendelni 12 frttért, vagy 50-et 6 frttért és a legizletesebb süteményt kapják, mely akár 3 hóig is eltartható, annélkül, hogy ízét veszítené, vagy elromlana.

Egy harmadik kitünő specialitást képeznek Pischingernek „Biscuits Superior“-jai. Ezek a legfinomabb tea- és borsütemények, csinos zárható dobozokban 80 krtól 1 frtig, melyeket ő felsége a királyné szintén megdicsért. Nem hagyhatom még felemlítés nélkül a Pischinger-féle „Specialitás-raktárat“ Bécsben Kerntnerstrasse 42. és Taborstrasse 22. szám alatt és ajánlom mindenkinek, a ki Bécsbe utazik és barátja a finom sütemény-különlegességeknek, hogy e helyiségeket látogassa meg. Nagy választékban találunk itt francia és angol biscuit-ot, bor és tea-süteményt, kétszersülteket és gyermek-tápszert-különlegességeket, a híres „karlsbadi“ ostyákat, melyeket Pischingertől visznek Karlsbadba és onnan hozzák be mint „karlsbadi“ ostyát, továbbá az ugynevezett „Vafellikat“, tortákat, kitünő chokoládékat, olajtalanított Cacaoport, bonbonokat, „Fandant“-dokat, konfekteket, gyönyörű husvéti tojásokat minden csak képzelhető alakban, selyemből, fából bonbonjereket meglepő választékban stb. stb.

Meg kell azonban jegyezni, hogy Pischinger gyártmányait hamisítják és utánozzák is és pedig az áru rovására. A tortáknál tehát csak az tekinthető valódinak, melyen a kereskedelmi törvényszék által bejegyzett vörös védjegy látható. E gyártmányok sokféleségéről és előnyeiről legjobban meggyőződhetik az, aki Pischinger gyárából (Bécs Brigetteau egy postacsomag mintagyűjteményt rendel, mely 4 frttől feljebb kapható és amely a cég gyártmányainak szép és gazdag gyűjteményét — tortát sem véve ki — tartalmazza és árjegyzéket kér. Meg vagyok róla győződve, hogy azok a hölgyek, akik e kísérletet megtették, a „süteménykérdés“ fontos (?) ügyében nem jönnek többé zavarba.

Halász Sarolta.

CSARNOK.

Petőfi bölöseletéről.

Irta: Kiss Sándor.

(Folytatás.)

Azért volt sok barátja és sok ellensége. Hiába, maga is így kívánta:

„Ha már ifjúságom elmegy,
Csak e kettő maradjon meg:
Legyek képes, a ki hogyan érdemi,
Teljes szívből szeretni és gyűlölni.“

Mestersége csak egy volt: a versírás. De politizálni is tudott. A tudományok közül: a történelmet kedvelte; a magyaron kívül leginkább a francia forradalom történetét. Csak magyarul beszélt: de tudott még latinul, németül, franciául és angolul. Aesthetikája rövid: a mi igaz, az természetes; a mi természetes az jó és szinte szép is. — „Az igazért a szépet is fölládozom. Ezt már sokan vették rossz néven tőlem.“ — írja egyik levelében — „de ha többen veszik sem bánom.“

Mit árthat az neki? az ő elve szerint „a világon semmiféle tehetség sem veszt el. Nem olyan bolond a természet, hogy hiába teremten eröket. A mit teremt, azért teremti, hogy hasznát vegye.“ Élő példa volt rá maga.

Bölöseleti elveinek e rövid ismertetésében csak lyrájára terjeszkedem, ebből szemelgetek. Azért élettörténetéből egyet nem is említek fel, csak azt, hogy 1846-ban nőül vette Szendrey Juliát, 1848 dec. 15-én született a fia: Zoltán. 1849-ben karddal szolgálta a hazát. Bem tábornok adjutánsa és honvédőrnagy volt. Utoljára látták 1849. július 31-én.

„Nem tudja senki, bölcsője hol ringott,
Nem senki, sirja merre domborul.“ (Sz. K.)

De lelke nem szállott el, itt maradt közöttünk emlékeivel. A hír, a dicsőség egén egy-egy csillag minden dala, minden gondolata.

„Hol járt, hogy élt, megtudjuk általok.“ (u. a.)

Nem hiszem, hogy volt a világnak poétája, kinek művein a lélek igaz hangulata hűségesebben vonulna át, mint azt Petőfi költeményeiben szemlélhetjük.

Egész pályája 6 esztendő meg egy-két hónap. Hány embernek kevés a leghosszabb élet?

Neki az a rövid élet is elég volt arra, hogy milliókat meghaladjon, évszázadokat lépjen át, legyőzze az elmulást, boldoggá tegye önmagát s megvigasztalja, magasra emelje a késő ivadékat is.

19 esztendő volt, mikor a világe lett és 26 esztendő, mikor mi elvesztettük.

Ma napság — tán különben akkor is úgy volt — az ilyen kora ember még jóformán deákoskodik, és ő már messzi századoknak örök-

életü professzora; s a legtöbb ember ebben a korban kezd arról gondolkozni, hogy igazában tanuljon is valamit magának, s ime már ő egy nagy élet — a maga életének — ökrökéletü bölcsesét adta át imádott hazájának, édes nemzetének és az egész világnak.

38 esztendeje tünt el. S alig van művelt nép, melynek irodalmában ne ismernék az ő nevét.

Ez a valódi nagyok jutalma: még azok is tesznek porai fölé koszorút, kiket nem is ösmert, sőt még azok is, kiket nem szeretett.

Sokat tanulhatnának a nagy világ egyetemesen nyilvánuló önkénytelen érzéséből azok az önző érdekemberek, kik a való érdemet babér helyett tövissel szokták megkoronázni.

Igértem, hogy csak lyrája körére fogok támaszkodni.

Egyik újabb kora bírálója ezeket a jellemző vonásokat találja lyrájában: őszinteség, egyszerűség, elevenség, jellemzetes egyéni érzés.

Szép dicséret, szép, kivált kritikustól Petőfiről, ki a maga kritikusaik emlékéért kissé nagyon is bizalmasan örökíti meg, midőn egyik költeményében a rideg kopár kösziklákhoz hasonlítja őket, másokban pedig azt mondja rólok:

„Rágódjanak szegények,
Csak élőködjenek!
Hiszen, ha nem csalódom,
Tán ők is emberek.“

De még ha gorombaságot is mondott nekik, ő följosgítva érezte magát erre, mert hiszen őt meg egyik kritikusa kocsis poétának nevezte, „Megy a juhász számaron“ kezdetű dalát pedig számárkölteménynek.

Jó tulajdonságai közt legkiválóbb az őszinteség. Ebben különbözött a legtöbb embertől és a legtöbb költőtől: s ezért volt — sőt van ma is — annyi kritikusa.

Az őszinteséget bölcsőjébe tette isten pólyának, magával a sirba vitte szemfedélnek.

Amilyen átka az erkösi életnek a képmutatás, olyan a költészetnek az affectatió.

Kis emberkéék és nagyirók egyaránt sokszor beleesnek a szenvedésbe.

Az affectáló és cikornyás nyelvű poéták mikor legszebben énekelnek, legtöbbször azokhoz a képzett hangú, de szájalomra méltó kanárimadarakhoz hasonlítanak, melyeket verklivel tanítanak füttyre a madárképző csiszárok.

Petőfi dalai: fülemilé-ének és pacsirta-dal.

Nem csoda! Nem pamlagos szobában nevedett, hanem a természetben; nem csömörlött meg a nevelők és nevelőnők leckéitől, hanem — mint a jó gyomor — mohón szedte lelkébe mindazt, mit a természetben és életben szépnek, magának valónak ítél egészséges izlése; — nem kötötték le phantasiáját kottáspapírossal és a mesterkélt pallérozott társadalmi szokások ezerféle nyűgü illendőségi szabályaival, — élénken szállott a maga szárnyain. A mit megismer, megtudja a nevét is, s nevezi a maga nevével.

Nem öltözteti divatos ruhába sem gondolatait, sem magát — s még is érdekes.

Szerinte más a költészet, mint sok más korabeli verselő szerint.

„A Költészet nem társalgó terem,
Hová fecsogni jár a cifra nép,
A társaság szemén szedett paréjja,
Több a költészet: olyan épület,
Mely nyitva van boldog-boldogtalannak,
Mindenkinek, ki imádkozni vágy;
Szóval szentegyház, a hová belépni,
Booskorban, sőt meztől is szabad.“

Büszke is rá a hetykeségig, hogy ő senkit sem utánoz, se angolt, se németet, no legfőleg olykor egy-egy francia dal hangja zendül visza rokon hurjain.

„Nem angol ló az én Pegazusom
Vékony nyakkal, hórihorgas lábbal,

Nem is német teherhordó állat,
Széles háttal, medve topogással.

Magyar csikó az én Pegazusom
Eredeti derék magyar fajta,
Világos pejsima selyem szőrrel,
A nap sugár hanyatt esik rajta.

Nem nevelték benn az istállóban,
Nem is igen járt az iskolába;
Kinn született, ott kin fogtam el a
Kis-Kunsági szép nagy pusztaságba.“

Sohasem fárad el, repül, mint a villám,
melynek testvére.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztők:

HUBACSEK PÁL és SZOBOTKA GUSZTÁV

Kiadótulajdonos:

AZ ALAPÍTÓ EGYESÜLET.

4366. tk. 86.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szentesi kir. jbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. kincstár végrehajtható, özv. Csepregi Jánosné Vajda Ágnes végrehajtást szenvedő elleni 173 frt 54 kr tőkekövetelés és járulékal iránti ügyében a szegedi kir. törvényszék (a szentesi kir. jbiróság) területén lévő Mindszenti községben fekvő a Mindszenti 2235. sz. tjkvben 614. b. rsz. a. ház és 112 és fél nsgöl udvartérre az árverést 600 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1887. évi április hó 30-ik napján délelőtt 9 órakor Mindszent község házában tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartozni az ingatlan becsárának 10 százalékát, vagyis 60 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügy-miniszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. Kelt Szentesen, 1886. évi nov. 19-én.

A szentesi kir. jbiróság, mint telekkönyvi hatóság.

Bartha, kir. aljbiró.

EQUITABLE

az Egyesült Államok élethiztosító-társasága
NEW-YORK-ban.

Alapított 1859-ben.

Biztosítási állomány 1886. dec. 31. 1.747,000 márka.

Az új felvételek kitétek:
1884-ben 1885-ben 1886-ban
360.000,000 406.000,000 474.000,000 márka.
Az ősszalap emelkedett 1886. január hó 1-től 1887. január 1-ig 272.000,000 márkáról 321.000,000 márkára. A tiszta nyeresémtöbblet 1887. január hó 1-én 680.000,000 márkát tesz ki és a múlt évhez viszonyítva 130.000,000 márkával emelkedett.

Tőkebefektetések Európában 16.000,000 márkán felül. A kötvények 3 év múlva kifogásolhatlanok, minden kötvény visszavásárlási és leszállítási joga 8 év múlva. A 100,000 dollárból álló részvénytőke alapszabályszerűleg csakis 7 százalék kamatoztatik, az azou felüli sok millióra rugó nyereség kizárólag a biztosítottak javára esik.

Aligazgatóság Magyarország részére:

Budapest, Andrassy-ut 12. sz.

24-2-1

Brünni kelméket fin. tavaszi és nyári öltözetekre.

3-10 métert kitevő szelvényekben mindegyik éppen egy férfi öltözetre elégséges, 4 frt 80 kros igen finom, 7 frt 75 kros legfinomabb, 10 frt 50 kros legeslegfinomabbat

valódi gyanjn. chewiott-, camgarn- és felöltő szövethöl

2 frt 50 krtól egész 5 frtig. Loden 2 frt 25 krtól egész 3 frtig. Női posztók méterje 1 frt 25 krtól 2 frt 50 krig megküldi bárkinek is postautánvét mellett:

Feintuch-Fabriks-Niederlage SIEGEL-IMHOF BRÜNN.

Nyilatkozat. A fentebbi cég szövetei szilárd és izlésteljes kivitel, valamint kiváltképpen tartósság által tűnnek ki. Ezek elismert megbízható szilárdasága és rendkívüli munkaképessége egyszerűsmind aziránt is kezeséget nyújt, miszerint csakis a legjobb áru s pontosan a választott minták szerint lesz szállítva. Kivánatra fentebbi raktár mintákkal ingyen és bérmentve szolgál.

KÖLCSÖN

6% és 5%-ra.

Minden önjogu személy, kinek önfentartására állandó jövedelmei vannak, úgy m. háztulajdonos, gazda, bérlő, iparos, kereskedő, hivatalnok stb. kaphat közbejöttöm útján egy budapesti hitelszövetkezettől 100 fottól 2000 frtig 30 hó alatt postautalvány útján visszafizetendő 6%-os személy hitel kölcsönt.

5% -os bank-kölcsön

közvetítettik 400 frttól kezdve egy millióig földbirtokra 17 évre 5%, 32 évre 2% és 40 1/2 évre 1% tőke-törlesztéssel. Jó anyagból épült városi házakra 25 évre 2 1/2% tőketörlesztéssel. Házkölcsönöknél megállapítandó becslési költség előre leteendő. Földbirtoknál az évi állami földadónak 50-60-szoros összege kölcsönképen adatik. Nagyobb tőketörlesztést bármikor eszközölhet. Folyamodonak kell hozzám telekkönyvi kivonatot, adókönyvet és kataszteri birtokívet beküldeni. Értékpapírokra a bank a tőzsdei árfolyam háromnegyed része erejéig kölcsönt ad, esetleg azok eladása közvetítettik. — Ügynökök tisztességes provizió mellett működésre felkérhetnek. — Kölcsönügyben válasz és portóköltség fejében 30 kr levélbélyegben kéretik, e díj nélkül válasz nem adatik.

POLLÁK JÁNOS

bizományi és ügynöki irodája,

Budapest, VII. csömöri-ut 37. sz. I. emelet.

Mindennemü nyerstermények vétel- és eladása közvetítettik.